

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 80 0 P 061954 18 Rev
Banjaluka, 13.12.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Tica Senada, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice – protivtužene S.– B.M. iz Lj., zastupane po punomoćniku G.D., advokatu iz B. protiv tuženih-protivtužiteljica Č.M. i Č.D. obje iz B., zastupane po punomoćnici J.R., advokatu iz B. radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tuženih – protivtužiteljica protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 061954 16 Gž od 06.06.2017. godine, na sjednici održanoj dana 13.12.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, obje nižestepene presude se preinačavaju tako što se odbija u cjelosti tužbeni zahtjev tužiteljice, dok se u dijelu kojim je odlučeno o protivtužbenom zahtjevu nižestepene presude ukidaju.
Obavezuje se tužiteljica da tuženim na ime troškova cijelog postupka plati iznos od 10.965,00 KM, u roku od 30 dana.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 061954 14 P od 23.05.2016. godine djelimično je usvojen tužbeni zahtjev tužiteljice te je utvrđeno da je pravno važeći pisani testament pred svjedocima dana, 22.11.2013.godine koji je sačinio ostavilac Č.Č. sin D. iz B. kojim testamentom je opozvan pisani testament ostavioca sačinjen pred svjedocima od 15.04.2013.godine u cjelosti, a na osnovu kog testamenta od 15.04.2013. godine je Osnovni sud u Bijeljini donio rješenje o nasljeđivanju broj 80 0 O 054054 13 O od 13.02.2014.godine, što su tužene dužne priznati i trpiti.

U preostalom dijelu tužbeni zahtjev tužiteljice je odbijen.

Odbijen je primarni tužbeni zahtjev tuženih-protivtužiteljica koji glasi:

„Utvrdjuje se da je ništav testament sačinjen po testatoru Č.Č. iz B. dana 22.11.2013.godine pred svjedocima B.N. iz B. i G.D. iz B., iz razloga što u vrijeme njegovog sačinjavanja testator nije bio sposoban za rasuđivanje, što je tužiteljica-protivtužena dužna priznati i trpjeti, te tuženim, protivtužiteljicama naknaditi parnične troškove, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja. „

Usvojen je alternativni (pravilno: eventualni) tužbeni zahtjev tuženih-protivtužiteljica koji glasi:

„Utvrđuje se da je tužena-protivtužiteljica Č.M. u zajednici života sa ostaviocem Č. Č. u toku trajanja bračne zajednice stekla nekretnine koje su u naravi stan u površini od 55 m² u B., po podacima katastra izgrađen na k.č. br. 1747/4, etažne oznake PR – 5, upisan u ln. br. 7030 k.o. B. 1, a po podacima zemljišnih knjiga označen kao k.č. br. 1747/4 E 24 upisan u zk. ul. br. 13612 k.o. B. 1, putnički automobil M1 marke Rover, reg oznaka, broj šasije ..., broj motora ...,novčana sredstva kod Hypo Alpe Adria Banke ad Filijala B. broj Visa Electron kartice ...i broj Visa Electron kartice, na novčanim sredstvima kod NLB Razvojne banke AD Filijala B. na štednoj knjižici broj štednog računa ... te novčana sredstva kod Hypo Alpe Adria Banke ad Filijala B. na deviznoj štednoj knjižici (u eurima) br. i da njen udio u sticanju navedene imovine iznosi ½, pa da suvlasnički dio od ½ na predmetnoj imovini ne čini zaostavštinu ostavioca Č.Č. i isti predstavlja bračnu tekovinu tužene- protivtužiteljice Č.M., što je tužiteljica dužna priznati i trpjeti da se tužena- protivtužiteljica Č. M. upiše kao vlasnik i posjednik nekretnina poblje navedenim u ovom zahtjevu sa dijelom od ½ u zemljišnim i katastarskim knjigama i podacima, te se evidentira kao vlasnik predmetnog vozila i novčanih sredstava sa dijelom od ½.

Utvrđuje se da je testamentom sačinjenim po testatoru Č.Č. iz B. dana 09.12.2013.godine pred svjedocima, povređen nužni nasledni dio nužnih nasljednika Č.M. i Č. D., koji iznosi po ¼ njegove cjelokupne zaostavštine, pa se u tom dijelu smanjuje raspolaganje istim do namirenja nužnog naslednog dijela, što je tužiteljica -protivtužena dužna priznati i trpjeti da se na osnovu ove presude tužene-protivtužiteljice uknjiže kao vlasnici i posjednici navedenih nekretnina i pokretnih stvari, kao i novca sa dijelom od po ¼, sve u roku od 30 dana.”

Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 061954 16 Gž od 06.06.2017. godine žalba tuženih je odbijena i potvrđena presuda Osnovnog suda u Bijeljini broj 80 0 P 061954 14 P od 23.05.2016. godine.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobijaju tužene-protivtužiteljice iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači i tužbeni zahtjev tužiteljice odbije a udovolji protivtužbenom zahtjevu osnovnom ili alternativnom.

U odgovoru na reviziju tužiteljica predlaže da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet ovog parničnog postupka je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je pravno valjan pisani testament pred svjedocima, koji je sačinio ostavilac Č.Č. sin D. iz B. dana 22.11.2013. godine, kojim je opozvan pisani testament ostavioca sačinjen pred svjedocima od 15.04.2013. godine u cjelosti, na osnovu kog testamenta od 15.04.2013. godine je Osnovni sud u Bijeljini donio rješenje o nasljeđivanju broj 80 0 O 054054 13 O od 13.02.2014.godine, što su tužene dužne priznati i trpjeti, zahtjev da se utvrdi da je

tužiteljica po osnovu pisanog testamenta pred svjedocima od 22.11.2013. godine stekla pravo svojine na stanu, putničkom automobilu i novčanim sredstvima oznaka kao izreci prvostepene presude.

Predmet spora je i protivtužbeni zahtjev i to primarni-da se utvrdi da je pisani testament pred svjedocima od 22.11.2013. godine ništav iz razloga što testator Č. Č. nije bio sposoban za rasuđivanje, te eventualni:

- da se utvrdi da je tužena-protivtužiteljica Č. M. u zajednici života sa ostaviocem Č. Č. u toku trajanja bračne zajednice stekla nekretnine koje su u naravi stan oznaka kao u izreci prvostepene presude, te putnički automobil i novčana sredstva i da njen udio u sticanju navedene imovine iznosi $\frac{1}{2}$, pa da suvlasnički dio od $\frac{1}{2}$ na predmetnoj imovini ne čini zaostavštinu ostavioca Č.Č. i isti predstavlja bračnu tekovinu tužene-protivtužiteljice Č. M., što je tužiteljica dužna priznati i trpjeti da se tužena-protivtužiteljica Č. M. upiše kao vlasnik i posjednik nekretnina poblže navedenim u ovom zahtjevu sa dijelom od $\frac{1}{2}$ u zemljišnim i katastarskim knjigama i podacima, te se evidentira kao vlasnik predmetnog vozila i novčanih sredstava sa dijelom od $\frac{1}{2}$,

- da se utvrdi da je testamentom pred svjedocima sačinjenim po testatoru Č.Č. iz B. dana 09.12.2013.godine, povređen nužni nasljedni dio nužnih nasljednika Č.M. i Č.D., koji iznosi po $\frac{1}{4}$ njegove cjelokupne zaostavštine, pa se u tom dijelu smanjuje raspolaganje istim do namirenja nužnog naslednog dijela, što je tužiteljica-protivtužena dužna priznati i trpjeti da se na osnovu ove presude tužene-protivtužiteljice uknjiže kao vlasnici i posjednici navedenih nekretnina i pokretnih stvari, kao i novčanih sredstava sa dijelom od po $\frac{1}{4}$.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je testator pok. Č.Č., rođen 07.04.1934. godine, bio zaposlen u Austriji i nakon tri godine staža, u 34-toj godini života, doživio povredu na radu 02.03.1973. godine, tako što je pao sa visine i zadobio tešku tjelesnu povredu slijedom čega je proglašen nesposobnim za rad i penzionisan; da je pok. Č. zbog povrede na radu i pada sa visine bio teško bolesna osoba koja je imala potrebu za stalnom pažnjom, pomoći i njegom druge osobe, svoje supruge-tužene Č.M., koja mu je istu pružala 25 godina zajedničkog života; da je sačinio četiri testamenta (prvi neutvrđenog datuma, drugi 06.08.2012, treći 15.04.2013. i četvrti 22.11.2013. godine) kojima je raspolagao istom imovinom: stanom u B. (na kome je bio upisan kao vlasnik sa 1/1 dijela), putničkim automobilom i novčanim sredstvima, te da je zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju koji je opozvao; da je na osnovu testamenta sačinjenog 15.04.2013. godine tužena Č.M. rješenjem ostavinskog suda proglašena za testamentarnog nasljednika na ovoj imovini; da je predmetni stan u B. kupljen 2006. godine, za vrijeme trajanja bračne zajednice pok. Č. i tužene Č.M.; da su supružnici od 1994. godine živjeli u kući u B.1, koju su prodali 2006. godine kada su doselili u B.; da je svaki od supružnika prodao svoju raniju nekretninu u vlasništvu, Č. kuću u S. M., a tužena Č.M. roditeljsku kuću u B.2.; da iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke neruopsihijatra dr. P.G. od 25.02.2016. godine proizlazi da je pok. Č. imao poremećaj koji se karakteriše značajnom izmjenom uobičajenog obrasca ponašanja, te ispoljavao izmijenjeno emocionalno ponašanje do povremenih izliva ljutni i agresije, a pred kraj njegovog života stanje fizičkog zdravlja se pogoršalo što je komplikovalo njegovo psihičko stanje, te je mišljenje vještaka da sa ovakvim psihički promijenjenim

statusom, kao trajnim svojstvom koje je posljedica povrede mozga, a pod uticajem akutnog afekta i njegovog trenutnog raspoloženja i shvatanja odnosa, nije bio sposoban da racionalno razmišlja da ispravno percipira stvarnost, da slobodno bira između više mogućnosti, da slobodno ispoljava svoju volju, te da nije bio testatorski sposoban u vrijeme sačinjavanja testamenta od 22.11.2013.godine.

Iskazima svjedoka S.D., S.P., M.Lj. i S.B., koji su se između ostalog izjašnjavali na okolnost ponašanja pok. Č. u vrijeme sačinjavanja testamenta, prvostepeni sud nije poklonio vjeru.

Prvostepeni sud nije prihvatio ni nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke, iz razloga što ne postoji ljekarski nalaz koji dokazuje da je pok. Č. za života bolovao od izvjesnih psihičkih bolesti koji bi ograničile njegovu poslovnu sposobnost, te da su iste posljedice povrede na radu-pada sa visine, posebno što pok. Č. nije nikada oduzimana niti ograničavana poslovna sposobnost, a i po izjašnjenju vještaka za života pok. Č. nije vršena ocjena njegove poslovne sposobnosti i isti je obavljao i poduzimao puno pravnih poslova, što ne znači da pravne radnje nisu činjene po određenim pravilima.

Polazeći od toga da je testament od 22.11.2013. godine sačinjen prema odredbi člana 65. Zakona o nasljeđivanju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/09, 55/09 i 91/16, dalje: ZN), a da je teret dokazivanja činjenica u protivtužbi (da je testator bolovao od psihičkih bolesti, da mu je smanjivana li ograničavana poslovna sposobnost) bio na tuženim-protivtužiteljicama, koje shodno odredbi člana 123. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), te činjenice nisu dokazale, prvostepeni sud zaključuje da je predmetni testament punovažan u pogledu oblika i uslova predviđenih za njegovo zaključenje, jer je u vrijeme sačinjavanja testamenta testator bio zdravog rasuđivanja i nije bio ni pod kakvim oblikom prinude.

Dalje je prvostepeni sud zaključio da su predmetni stan u B. pok. Č. i tužena Č. M. stekli za vrijeme trajanja bračne zajednice i da isti predstavlja bračnu tekovinu, jer su za kupovinu istog svaki od njih prodali svoje ranije nekretnine u vlasništvu, pok. Č. kuću u S. M., a tužena M. roditeljsku kuću u B.2., kao i za vrijeme trajanja braka ranije stečenu nekretninu u B.1. koja je takođe prodana zbog kupovine stana u B., u kojoj su živjeli od 1994. godine do 2006. godine kada su doselili u B.. Takođe nalazi da su za vrijeme trajanja bračne zajednice stekli i putnički automobil i novčana sredstva.

Pored toga, prvostepeni sud nalazi da tužene kao zakonski nasljednici pok. Č. imaju pravo na nužni nasljedni dio od po $\frac{1}{4}$ njegove cjelokupne zaostavštine i da je u tom dijelu potrebno smanjiti raspolaganje testamentom do namirenja nužnog nasljednog dijela.

Iz svih navedenih razloga prvostepeni sud je djelimično usvojio tužbeni zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je testament od 22.11.2013. godine pravno valjan, a u cjelosti odbio primarni protivtužbeni zahtjev tuženih-protivtužiteljica, te pozivom na odredbu člana 269. stav 5. i člana 272. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“

broj: 54/02, 41/08 i 63/14 – u daljem tekstu PZ), te člana 28. stav 1. i člana 29. ZN, usvojio u cjelosti eventualni protivtužbeni zahtjev.

Drugostepeni sud je prihvatio pravilnim činjenično utvrđenje i pravni zaključak prvostepenog suda, te je žalbu tuženih odbio i prvostepenu presudu temeljem odredbe člana 226. ZPP, potvrdio.

Obrazložio je da izvedenim dokazima nije van razumne sumnje dokazano da Č. Č. nije bio sposoban za rasuđivanje, bez obzira što pojedini svjedoci potvrđuju da je pok. Č. bio „teške naravi“, uporan, tvrdoglav, pa čak i nasilan. Pored toga, zaključuje da uprkos činjenici da je pok. Č. vrlo rano, u ranim četrdesetim godinama zadobio tešku povredu na radu zbog koje je bio penzionisan, on doživio duboku starost, te u toku života normalno funkcionisao, a da pri tom nikad nije dovedena u pitanje njegova sposobnost rasuđivanja, pa ni u vrijeme sačinjavanja drugih ugovora i testamenata koje je sačinio kratko vrijeme prije spornog testamenta.

Po ocjeni drugostepenog suda, činjenica da je pok. Č. preduzimao više pravnih radnji u kratkom vremenu i kasnije ih opozivao, da je već bio star i dementan, ne znači da nije bio sposoban za rasuđivanje, već govori o njegovom karakteru, o razmišljanju i neodlučnosti kod raspolaganja svojom imovinom, pa bez obzira na činjenicu da li je to raspolaganje imovinom pravično ili uobičajeno i što je za tužene (ili sredinu u kojoj je živio) neobično da pored supruge i kćerke, imovinu ostavi nekom trećem licu, to samo po sebi nije razlog za zaključak o nesposobnosti rasuđivanja.

Zaključak prvostepenog suda o sposobnosti rasuđivanja i po ocjeni drugostepenog suda, ne dovodi u sumnju nalaz vještaka psihijatra, jer isti nema podlogu u valjanoj materijalnoj dokumentaciji, vještak nije poznao (pregledao) ostavitelja i izveden je u bitnom, kao teorijska mogućnost, ali iz nedovoljno pouzdanih činjenica, iz kog razloga se na istom nije mogla temeljiti odluka.

Odluke nižestepeni sudova nisu pravilne.

Testament je jednostrana, opoziva, u propisanoj formi data izjava posljednje volje kojom neko lice raspolaže svojom imovinom (ili dijelom imovine) za slučaj smrti.

To je strogo formalni pravni akt, pa pridržavanje zakonom propisane forme kod sastavljanja jedan je od uslova valjanosti testamenta (procesno pravne pretpostavke valjanosti testamenta).

Materijalnopravne pretpostavke valjanosti testamenta tiču se sposobnosti testatora da slobodno i svjesno izjavi svoju volju. Tako prema odredbama ZN testament može sačiniti svako lice sposobno za rasuđivanje, koje je navršilo 15 godina života (član 64. stav 1. ZN).

Punovažan je onaj testament koji je sačinjen u obliku utvrđenom u zakonu pod uslovima predviđenim u zakonu (član 67. ZN).

Do ništavosti testamenta može doći zbog nedostataka oblika testamenta (procesno pravne pretpostavke valjanosti testamenta), pomanjkanja testatorove sposobnosti za sastavljanje testamenta ili zbog nedostataka u volji (član 65. ZN- materijalnopravne pretpostavke valjanosti testamenta).

Predmetni testament u pogledu oblika ispunjava uslove iz člana 69. ZN. Međutim, tužene osporavaju njegovu valjanost tvrdnjama da testator nije u momentu sačinjavanja testamenta bio sposoban za rasuđivanje.

Sposobnost za rasuđivanje predstavlja subjektivni kriterij u određivanju sposobnosti za sastavljanje testamenta. To je ono duševno stanje testatora u kojem je on sposoban shvatiti pravni značaj svojih postupaka. Ona mora postojati u času sastavljanja testamenta. Sposobnost za sastavljanje testamenta odgovara opštoj poslovnoj sposobnosti za zaključenje pravnih poslova.

Nesposobnost za rasuđivanje može nastati usljed trajnih ili privremenih psihičkih defekata koji imaju različite uzroke i koji dovode do smetnje u rasuđivanju. Ta stanja nastaju usljed raznih duševnih bolesti (npr. razne vrste demencije i psihoze), ili su uslovljena nedovoljnom duševnom razvijenošću, ili poremećaja svijesti (npr. zbog uživanja alkohola i sl).

Da li je testator sposoban da sačini posljednju izjavu volje, rješava se u svakom konkretnom slučaju zavisno od utvrđenih činjenica.

Među parničnim strankama nije sporno da je Č.Č. oko godinu i po prije smrti zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju, te isti opozvao, zatim sačinio četiri testamenta kojima je raspolagao istom imovinom - predmetnim stanom, putničkim automobilom i novčanim sredstvima: prvi kojim je imovinu ostavio kćerki tužiteljice, zatim je testamentom sačinjenim 06.08.2012. godine ovu imovinu ostavio tuženim, potom testamentom sačinjenim 15.04.2013. godine supruzi Č.M. (po kome je raspravljena zaostavština pravosnažnim rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini od 13.02.2014. godine) i testamentom sačinjenim 22.11.2013. godine, kojim je tu imovinu ostavio tužiteljici.

Nije sporno ni to da je testator koji je bio zaposlen u Austriji, u 34-toj godini života doživio povredu na radu 02.03.1973. godine, tako što je pao sa visine i zadobio tešku tjelesnu povredu slijedom koje je proglašen nesposobnim za rad i penzionisan.

Nižestepeni sudovi utvrđuju činjenicu da je pok. Č. zbog povrede na radu i pada sa visine bio teško bolesna osoba koja je imala potrebu za stalnom pažnjom, pomoći i njegom druge osobe, svoje supruge-tužene Č.M., što potvrđuje i nalaz vještaka medicinske struke, koji nižestepeni sudovi iako smatraju da je sačinjen po pravilima struke i obrazložen, ipak ne prihvataju, te izvode zaključak da je testator bio testatorski sposoban u vrijeme sačinjavanja predmetnog testamenta.

Razlozi za neprihvatanje nalaza vještaka po mišljenju prvostepenog suda (a što prihvata i drugostepeni sud) su što ne postoji ljekarski nalaz koji dokazuje da je pok. Č. za života bolovao od izvjesnih psihičkih bolesti koje bi ograničile njegovu poslovnu sposobnost, te da su iste posljedice povrede na radu-pada sa visine, posebno što pok. Č.

nije nikada oduzimana niti ograničavana poslovna sposobnost, a i po izjašnjenju vještaka za života pok. Č. nije vršena ocjena njegove poslovne sposobnosti.

Međutim, činjenica da pok. Č. nije bila oduzeta poslovna sposobnost ne znači automatski da je on bio sposoban za razumno rasuđivanje i kao takav mogao sačiniti pravno valjan testament. Razlika je u tome što se za lice lišeno poslovne sposobnosti pretpostavlja da nije bilo sposobno za rasuđivanje, dok se za lica koja te sposobnosti nisu bila lišena mora dokazati da su nesposobna za razumno rasuđivanje.

Revizijom se osnovano ukazuje na pogrešan zaključak nižestepenih sudova da nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke nije prihvatljiv kao dokaz o nesposobnosti testatora za rasuđivanje, jer je vještak nalaz dao na osnovu medicinske dokumentacije (o povredi testatora iz 1973. godine, izvještaja Poliklinike „Dr. Š.“ i otpusnog pisma Opšte bolnice „S.v.“ B.) i iskaza svjedoka dr. Š. B., prema zadatku koji mu je sud naložio rješenjem od 10.02.2016. godine.

Naime, nalaz vještaka medicinske struke bazira se na dokumentaciji o povredi na radu koju je testator pretrpio 1973. godine i mogućim posljedicama te povrede, te na medicinskoj dokumentaciji Poliklinike „Dr. Š.“ B. da je u toku liječenja (od druge bolesti) testator pokazivao znake demencije i simptome psihosomatskog sindroma, kao i na otpusnom pismu Opšte bolnice „S.v.“ B. (gdje je liječen takođe od drugih bolesti u periodu od 18.03.-19.03.2013. godine), ali mu je zbog ponašanja po prijemu u bolnicu (uznemirenosti, dezorijentisanosti i neadekvatnog ponašanja), pored drugih dijagnoza konstatovana i dijagnoza psychoorganicum.

Vještak medicinske struke je doveo u vezu ovu medicinsku dokumentaciju sa ponašanjem testatora, te zaključio da su ponašanje testatora i psihičke karakteristike koje je ispoljavao posljedica povrede iz 1973. godine i da spadaju u okvir organskih mentalnih poremećaja u širem okviru, bez obzira što nema dokumentacije da je liječen od posljedica tada zadobijene povrede mozga. Razlog za to vještak nalazi u tome da lica sa takvim poremećajima nemaju kritičnost prema svom ponašanju i zbog toga ne traže medicinsku pomoć.

Na osnovu toga vještak izražava svoje mišljenje da je pok. Č. imao poremećaj koji se karakteriše značajnom izmjenom uobičajenog obrasca ponašanja, ispoljavao izmijenjeno emocionalno ponašanje do povremenih izliva ljutnje i agresije, a pred kraj života stanje njegovog fizičkog zdravlja se pogoršalo, što je komplikovalo njegovo psihičko stanje, te sa ovakvim psihički promijenjenim statusom, kao trajnim svojstvom koje je posljedica povrede mozga, a pod uticajem akutnog afekta i njegovog trenutnog raspoloženja i shvatanja odnosa, nije bio sposoban da racionalno razmišlja da ispravno percipira stvarnost, da slobodno bira između više mogućnosti, da slobodno ispoljava svoju volju, te da nije bio testatorski sposoban u vrijeme sačinjavanja testamenta od 22.11.2013. godine.

Zato je po ocjeni ovog suda nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke prihvatljiv dokaz za zaključak suda o psihičkom stanju i nesposobnosti testatora za

rasuđivanje u vrijeme sačinjavanja predmetnog testamenta, za koji zaključak nije bilo nužno da postoji ljekarski nalaz koji upućuje da je pok. Č. za života bolovao ili se liječio od psihičkih bolesti, te o tome da je za života pok. Č. oduzimana ili ograničavana poslovna sposobnost, ili vršena ocjena njegove poslovne sposobnosti, kako pogrešno smatraju nižestepeni sudovi i samo iz tog razloga nalaz ne prihvataju.

Proizlazi da su nižestepeni sudovi iz činjenica koje su utvrdili izveli nepravilan zaključak da je testator u vrijeme sačinjavanja testamenta 22.11.2013. godine bio testatorski sposoban.

Kako iz nalaza i mišljenja vještaka proizlazi da u vrijeme sačinjavanja predmetnog testamenta testator nije bio sposoban za rasuđivanje, predmetni testament nije pravno valjan u smislu odredbe člana 67. ZN.

Pored toga, tužiteljica, koja ne spori da je znala da je testator ranije sačinio između ostalih i testament kojim je imovinu ostavio supruzi Č.M., da o predmetnom testamentu kojim je raspolagao u njenu korist nije upoznala nikoga pa ni tuženu Č. M. (ni u vrijeme sahrane testatora), mogla je znati da će prethodni testament u korist tužene Č. M. izazvati pravno dejstvo u ostavinskom postupku iza Č.Č.

Tužiteljica je tek po pravosnažnosti rješenja o nasljeđivanju tražila proglašenje predmetnog testamenta. Zbog toga što je pravosnažnošću rješenja o nasljeđivanju nastupilo pravno dejstvo raspolaganja testamentom sačinjenim dana 15.04.2013. godine (koji nije osporen) i tužena Č.M. proglašena testamentarnim nasljednikom, testamentom kojim je testator kasnije raspolagao u korist tužiteljice, koji nije pravno valjan, nije došlo do opoziva ranije sačinjenog testamenta.

Iz navedenih razloga valjalo je odluke nižestepenih sudova u dijelu kojim je usvojen tužbeni zahtjev preinačiti i tužbeni zahtjev tužiteljice odbiti u cjelosti.

Odbijanjem tužbenog zahtjeva nije bilo potrebe odlučivati o zahtjevu iz protivtužbe, postavljene u formi eventualne protivtužbe. To znači da zahtjevi iz protivtužbe postoje samo u slučaju usvajanja tužbenog zahtjeva. Stoga je protivtužba postala bespredmetna onda kada je donesena odluka o odbijanju tužbenog zahtjeva, radi čega je po službenoj dužnosti obje nižestepene presude valjalo u dijelu odluke o protivtužbenom zahtjevu ukinuti.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci na temelju odredbe člana 250. stav 1. ZPP i člana 249. stav 1. ZPP.

Kako su tužene uspjele u parnici, to je ovaj sud odlučio o troškovima cijelog postupka na osnovu odredbe člana 397. stav 2. ZPP, a u vezi sa članom 386. stav 1. i članom 387. ZPP. Obavezana je tužiteljica da tuženim naknadi na ime troškova cijelog postupka iznos od 10.965,00 KM, od čega na ime troškova prvostepenog postupka prema postavljenom zahtjevu iznos od 9.065,00 KM (na ime sastava odgovora na tužbu sa protivtužbom 600,00 KM, pristupa punomoćnika tuženih na osam održanih ročišta (07.04.2015, 23.04.2015, 16.06.2015, 24.09.2015, 27.10.2015, 29.12.2015, 09.02.2016. i

20.04.2016. godine) po 900,00 KM (7.200,00 KM), satnice (12 sati x 60,00 KM) 720,00 KM, troškova vještačenja 350,00 KM, naknade isplaćene za pristup svjedoka 195,00 KM (I.M. 15,00 KM, G.L. 80,00 KM i Š.B. 100,00 KM), te na ime troškova revizionog postupka iznos od 1.900,00 KM (za sastav revizije iznos od 900,00 KM, uvećano za taksu na reviziju 1.000,00 KM), shodno tarifnim brojevima 2, 9. i 10. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik RS" broj 68/05).

Tužene nisu u smislu odredbe člana 396. stav 2. ZPP u žalbi tražile troškove žalbenog postupka pa im ti troškovi nisu ni dosuđeni.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić